

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xij. De irregularitate, quae contrahitur ex delicto enormi, notorio, & digno de positione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

De irregularitate, quæ contrahitur ex delicto enormi, notorio, & digno depositione. Cap. XII.

S Y M M A R I U M.

- 1 Crimen aliud [enorme] aliud [Mediocre] aliud leue est.
- 2 Crimen [Enorme] irregularitatem inducit secundum antiquos auctores, etiam si occultum sit.
- 3 Crimen Mediocre] quodnam censendum, & quando irregularitatem causet.
- 4 Crimen [leue] quodnam dicendum.
- 5 Crimen [Enorme] quodnam dicendum ex sententia auctoris.
- 6 Crimen [Notorium] quodnam, & quotuplex sit.
- 7 Crimen [Manifestum] quale censendum.
- 8 Crimen [Notorium] ut aliquod sit, quid requiratur.
- 9 Crimen [Infame] ut sit, quid requiratur.
- 10 Crimen Depositione dignum] quodnam censendum.
- 11 Crimen quodcumque infamiam inducens irregularitatem causet.
- 12 Crimen [Enorme] depositione dignum irregularitatem inducit.
- 13 Crimen [Notorium] per facti evidentiam, ante iudicis sententiam, vel confessionem rei in iudicio factam; irregularitatem inducit.
- 14 Crimen quodcumque enorme, dummodo occultum sit, irregularitatem non inducit, nisi in iure sit expressum.
- 15 Homicidium voluntarium occultum irregularitatem causet.
- 16 Hæreticus, an post peractam penitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, irregularis sit.
- 17 Simoniacus in ordine, & beneficio ipso iure excommunicatus est.
- 18 Simoniacus occultus excommunicationem incurrit, etiam si ob ingressum religionis simonia commissæ fuerit.
- 19 Simoniacus in ordine, quamuis occultus, ipso iure suspensus est.
- 20 Concubinaris notorius, an, & quando irregularis sit, & quis ut talis habendus.
- 21 Concubinaris notorius ipso iure suspensus non est, nec celebrando irregularitatem nouam incurrit.
- 22 Sodomis crimen exercere quis dicendus.
- 24 Sodomis crimen quando irregularitatem inducat.
- 25 Religiosus Monasterium exiens gratia audiendi Leges, aut Medicinam, an sit irregularis.
- 26 Dispensare quis potest in irregularitate ex delicto notorio, & depositione digno.

Quoad Irregularitates, quæ ex hoc capite proueniunt, variæ Regulæ ab auctoribus ponuntur, & quidem Summa Confess. lib. 3. tit. 29. q. 3. S. Anton. 3. par. tit. 29. de irreg. c. 6. & Syluest. verbo, irregularitas, q. 14. & Panorm. in c. fina. de temp. ordi. Alphonsus Viualdus tract. de irreg. num. 103. 104. & 105. facta distinctione criminis, in Enorme, Mediocre, & Leue, ponunt tres Regulæ, quas ponemus in sequentibus.

1 *Prima est*, Crimen enorme, ut homicidium, simonia, hæresis, inducit irregularitatem, ita ut impediatur promouendum, & deiciatur promotum, etiam post penitentiam, siue occultum, siue manifestum sit.

2 *Secunda est*, Crimen mediocre, ut adulterium, furtum, sacrilegium, perurium, falsum testimonium, si occultum sit, nec impedit promouendum, nec deiecit promotum,

nec indiget dispensatione, sed satis est penitentia Sacramentalis, arg. cap. ex tempore, & cap. ult. de temp. ordi. sed si manifesta sint, inducunt irregularitatem. Manifesta uero erunt, vel per sententiam in iudicio latam, vel per confessionem parit in iudicio factam, vel per euentum rei quæ nulla possit tergiversatione celari. Addunt autem quod si huiusmodi crimina sint manifesta per confessionem partis extrajudicialem, non inducunt irregularitatem, ceterum si Clericus sit, deponendus erit, & suspendendus a officio, & beneficio, cap. Quam sit graue, de excess. prelat. Quod si per famam, vel probationem confecti debeat crimine, iudici debet purgatio Canonica, in qua si debeat deponendus erit. cap. significasti de adulterijs. Et denique addunt in huiusmodi in edictibus notorijs de interdicto factis, episcopum in tali irregularitate dispensare posse.

4 *Tertia est*, Crimen leue, quod dicitur esse illud mortale quod de se non inducit depositionem, nisi ex contumacia post admonitionem, ut ludus alex, ebrietas cap. 1. dist. 33. strepitus in synodo, cap. in loco. 5. q. 4. esus carnum in ecclesijs prohibitus, cōfectam Eucharistiam non assumere, siue plex fornicatio, percussio, & huiusmodi, siue occulta, siue manifesta sint, non inducunt irregularitatem, c. vestra, de cohabit. Cler. & mulier. Quæ sanæ Regulæ, maxime prima, si vera esset, admodum duræ essent, si enim diceretur esse quæ plurimos esse irregulares quam plurimos etiam beneficia obtinere, & possidere in statu damnationis, vix te suscepra ab existentibus in irregularitate, quod tamen non ita facile, aut temere affirmandum est.

5 *Præquam* uero aliquid certi statuamus in hac re, explicare oportet, quod sit crimen enorme, quod crimen notorium, & quod depositione dignum. *Enorme crimen est*, utpote homicidium voluntarium, vel casuale, procedente culpa in tale homicidium sufficienter ordinata: sicut simonia in ordine, & beneficio, Syluest. in verbo, crimen q. 2. secundum Goffred. quem sequitur Alphonsus Viualdus ubi supra, num. 103. addit crimen hæresis, quod tamen absolute dictum non videtur verum, ut infra dicemus. *Crimen notorium* secundum glossam in cap. vitæ notoria, de temp. ordin. & in cap. vestra, in verbo, notorium, de cohabit. cleric. & mulier. est triplex, vel primo quod crimen a reo confessum est in iudicio; vel secundo, per sententiam Iudicis in Iudicio; vel tertio, quando adeo manifestum, & patens est, ut nulla possit tergiversatione celari. Notorium primo, & secundo modo dicitur notorium iuris, tertio autem modo dicitur notorium facti. Quod si reus extra iudicium fateatur se commississe delictum, confessio illa communiter non parit præiudicium contenti sic extra iudicium, ut colligitur ex S. Anton. 3. par. tit. 29. de irreg. c. 6. §. 7. Syluest. verbo, Irregularitas, qua. 12. Martini. Ledesmi. 2. 4. quaest. 26. de irregulat. art. 2. pag. 367. col. 1. & gloss. in Sum. 1. 5. quaest. 8. in verbo, de ordine Cosmo Philarcho lib. 4. c. 15. Toledo, lib. 1. cap. 28. Gregor. de Valentia, tomo 4. disp. 7. q. 19. puncto 3. §. 5. in fine. & Henricus lib. 1. 4. cap. 5. §. 1.

7 *Illud autem crimen dicitur ita esse manifestum*, quod nulla possit tergiversatione celari, cuius scilicet reus est populus, & infamiationi non est locus, capitul. fina. de temp. ordin. hoc est, quod totus populus, vel maior pars populi, vel tota vicinia, vel collegium, vel Monasterium, vel aliquis alius locus, ut est capitulum, vel maior pars vicinia, Collegij, Monasterij, capituli vel loci scilicet. Vtrum uero ad hoc requiratur ut vicinia, Collegium, vel locus constet numero decem personarum, in hoc sunt opiniones, de qua re legendi sunt Angel. in verbo, Notorium, num. 1. Syluest. eod. quaest. 4. Nauar. in Man. capit. 25. num. 7. verfic. vndecimo. Cosinus Philarchos lib. 1. 4. cap. 1. 1. qua tamē re sciendum est, Aliud esse loqui de crimine notorio, aliud de infami; Si enim loquamur de Notorio ad hoc ut sit Notorium, satis est, ut maior pars viciniae, Collegij, vel loci scilicet, hoc est, quod plures personæ, quæ efficiunt maiorem partem illius loci, tanquam singulares personæ viderint illud crimen committi.

Vnde non satis erit si vnus, vel duo ex illis viderint, & ceteri omnes ex illo, vel illis audierint; hoc enim licet inducat infamiam criminis, non tamen con-

degitiam facti. At vero quando plures, qui omnes maiorem partem loci efficiunt tanquam singulares persone...

10. Crimen in iure de positione dignum est Adulterium, & cetera peccata carnis eo maiora; Item homicidium, blasphemia, perjurium, Sacrilegium, maleficium, heresis, simonia, & alia peccata adulterio grauiora; Item concubinitas diu continuata, siue fornicatio diu continuata, stuprum virginis, in casus etiam cum filia spiritali, & similia, de quibus legendi sunt Doctores in cap. prater hoc. d. 2. & in cap. 7. dist. 8. 2. & glof. in Summa 1. 5. q. 8. & c. vlt. de temp. ordin. Nauar. in Man. cap. 27. num. 24. 8. vers. fecundo Martio. Ledefin. 2. 4. quaest. 26. articu. 2. de Irregulari. pag. 367. colum. 1. Quibus expofitis, haec Regula tanquam cetera, ex communi DD. consensu, in hac materia statui potest.

11. Prima est, Ex quocunq; crimine inducente infamiam, si illa sequatur, incurritur irregularitas ratione infamiae, ut in superiori capite dictum est, unde Clericus offerens, vel acceptans duellum, irregularis est, c. potro, & ibi Pan. num. 1. de Cleric. pugn. in duello. & Conc. Trid. Sess. 2. 5. cap. 19. de Reform. & Bulla Clem. VIII. quae incipit, Illius diei. 19. XVI. Kal. Septemb.

12. Secunda est, Ex quocunq; delicto, enormi, & de positione digno si sit Notorium, & manifestum, contrahitur irregularitas, sic Martini. Ledefin. 2. 4. quaestio 26. artic. 2. de irregularitate, pag. 367. col. 1. Nauar. in Man. cap. 27. num. 24. 8. vers. Tertio Cosmus Philarchus, lib. 4. cap. 1. 5. Gregorio de Valentia, tom. 4. disp. 7. quaest. 19. puncto 3. §. 5. in fine. Toletus lib. 1. cap. 28. & Henriquez lib. 1. 4. cap. 1. §. 2. in fine, & cap. 5. §. 1. & 2. & colligitur ex cap. fin. de temp. ordin. & in hac re consentiunt Doctores communiter, qui dicunt utramque conditionem requiri, ad hoc ut crimen illud irregularitatem inducat, scilicet, ut sit enorme, & de positione dignum, & Notorium, quibus duabus conditionibus concurrentibus, contrahitur irregularitas, quae non tollitur etiam per penitentiam, & vitae emendationem, sed indiget dispensatione non solum ut quis promoueri possit ad ordinem maiorem, sed etiam ut in susceptis ministrare possit.

13. Dubium tamen est, An crimen Notorium per euidenciam facti irregularitatem inducat ante sententiam Iudicis, vel confessionem rei factam in iudicio? In qua re...

Prima opinio docet, nullum crimen, licet de positione dignum, & quantumuis notorium, inducere irregularitatem, antequam sit notorium in iudicio, vel per confessio nem rei, vel per sententiam iudicis, excepto crimine homicidij, Sic Gerson. Cancell. Paris. quem refert, ac sequitur Petrus de Aliaco Cameracens. in quadam Synodali Homilia, super Euang. Designauit Dominus & alios septuaginta duos, ut testatur Gabr. 4. dist. 13. quaestio. 1. articu. 3. ubi 4. quam opinionem ipse in fine illius dubij putat cauetorem.

Secunda tamen opinio, quae est communis omnium antiquorum, docet omne crimen si sit notorium per euidenciam facti, & de positione dignum, inducere irregularitatem, etiam priusquam sit notorium in iudicio. Et sane licet prima sententia sit probabilis, secunda tamen est sequenda, quia est communis omnium, & vti supra fauor, ubi etiam antiquos DD. refert, quam etiam secutus

est Cosmus Philarchus loco proxime allato citans Pano in cap. vestra, de cobab. Cler. & mulier. Si tamen aliqua possit tergiversatione celari, aut excusari, debet precedere monitorium.

14. Tertia est, Ex nullo crimine quantumuis enormi, dummodo occultum sit, contrahitur irregularitas, nisi in iure expressum habeatur, & siue ante siue post peractam penitentiam. Quae Regula est contra primam Regulam S. Anton. Sylacti Panorm. ubi supra, & Maiol. lib. 5. cap. 12. num. 3. qui putat colligi posse sententiam S. Antonini, & aliorum, ex Conc. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 6. Intelligitur autem haec nostra Regula de criminibus, quibus ipso facto non est a iure imposita irregularitas si enim a iure imposita sit irregularitas, tunc crimen illud, quantumuis sit occultum, inducit irregularitatem, etiam post peractam penitentiam illius, quae est homicidium etiam occultum, ut colligitur DD. ex cap. Mitor, dist. 50. & patet ex Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 6. & latius ubi supra docuimus, & haec Regulam tertiam confirmant glof. cap. fina. in verbo, primum, in fine, dist. 25. & in cetero bescanti in verbo, Secreto rum, dist. 32. & colligitur ex cap. ex tenore, & glof. ibi, in verbo, vtrius, & ex cap. vlt. & glo. ibi, in verbo, Homicidij, de temp. ordin. Cor. lib. 2. quaest. 9. 3. 5. & Casu 4. qui refert Innocen. Hostienf. Turretrem, Archid. & alios, Martio. Ledefin. 2. 4. qu. 26. art. 2. de Irregularitate, pag. 367. colum. 1. Nauar. in Man. cap. 27. num. 24. 8. vers. Tercio, qui refert Barthol. Brixienf. Henriquez lib. 1. 4. cap. 5. §. 1. & §. 2. Gregorio de Valentia, tom. 4. disp. 7. qui 19. puncto 3. §. 5. in fine, Cosmus Philarchus, lib. 4. cap. 1. 5. Ratio est, quia ex nullo crimine contrahitur irregularitas nisi in iure exprimitur, cap. is, qui, de sent. ex com. lib. 6. Sed in iure exprimitur tantum homicidium, & homicidium occultum, ergo cetera tantum illam in nullo crimine occulto quantumuis enormi incurritur irregularitas, & consequenter patet: quia exceptio firmat Regulam in contrarium, arg. ca. 2. de contag. leproforum, & d. c. is, qui. Vnde ex hac Regula sequitur duo esse necessaria ad hanc irregularitatem incurrendam, Primum est, ut crimen sit notorium, secundum est, ut sit crimen de positione dignum, quale est omne enorme, id est, de quo in iure constitutum sit quod puniatur de positione, vel quod puniri sic debeat, & si alterum horum desit, non incurritur irregularitas, ut superius in Regula 2. ex communi DD. consensu exposuimus. Sententia vero S. Antonini, & aliorum, innotuit tantum auctoritatibus eorum, qui non possunt pro libito irregularitates constituere. Ex quibus multi casus decidi possunt, Quorum...

16. Prima est, de haeresi; An scilicet haereticus post peractam penitentiam, & receptam absolutionem ab excommunicatione, adhuc maneat irregularis? In quo dubio, est Angelus, in verbo, Irregularitas, num. 28. & Syluester, verbo eod. q. 5. absolute dicant esse irregularem, & probant ex cap. Saluberrimum, §. q. 7. quos sequitur Nauar. in Man. cap. 27. num. 20. 5. vers. Tertio, dico, & citat, cap. si quis omnem, 1. qu. 7. & cap. Quicumque, §. haereticus, & cap. statutum, 2. de haeret. lib. 6. Nihilominus tamen dicendum est eum Cosmo Philarcho, lib. 4. cap. 1. 5. & alijs, quod ob crimen haeresis secundum se, & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas. Dixi, secundum se, simpliciter, Quoniam multis modis ob haeresim aliquis fit irregularis.

Primo enim, omnis haereticus est ipso iure excommunicatus, (quod procedit, dummodo non sit omnino occultus) ut in die Cenae Domini singulis annis legitur; Vnde, si in excommunicatione celebretur irregularis; ceterum hoc non ex haeresi, sed ex violatione Censurae Ecclesiasticae promanant.

Secundo si haeresis sit notoria, cum enim huiusmodi crimen sit de positione dignum, erit irregularis, ex Regula Secunda a nobis tradita; Porras autem haeticorum vide apud Bernardin. Diaz in Pract. Crim. Canon. capitulo 107.

Tertio si ex haeresi subsequatur infamia, erit irregularis; est enim haereticus infamis, ut patet ex Regula nostra prima, & habetur in cap. excommunicamus, §. 8. credentes,

de heret. & c. Alieni, 2. q. 7. & c. diffinitus, 4. quest. 1. Quae omnia locum etiam habent in Schismaticis, & apostatis à fide, vt patet ex toto tit. de Schismaticis, & latius tradit Maiol. lib. 3. c. 1. & lib. 5. c. 46. Quotiescunque enim quis ad Iudaismum, vel Paganismum post baptismum est conuersus, licet iterum ad Christianam religionem reuertatur, manet irregularis, si laicus erat, vt ordines non possit suscipere. *6. Presbyteros*, dist. 50. & si ordinatus erat, quoad vtum est irregularis. Syluest. vbi supra, Toler. lib. 1. Instruct. Sa. dard. c. 28. In qua irregularitate solus Papa dispensat, Syluest. verbo, Irregularitas, q. 5. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 16. artic. 7. de Irregul. pag. 367. col. 1. Nau. in Man. cap. 27. num. 205. vers. Quarto.

Quarto si sit haereticus occultus, non est irregularis post penitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est expressum, & patet ex Regula tertia à nobis tradita.

- 17 *Secundus est*, de Simoniaco; In quo casu, quamuis S. Anton. 3. par. tit. 29. de Irreg. cap. 6. Syluest. in verbo crimē, q. 2. & Maiol. lib. 5. cap. 45. sentiant esse irregulares, ex eo fortassis quod Simonia inter enormia crimina computetur, & ex prima Regula eorum, quae docet, ex quocunque crimine enormi, quantumuis occulto, incurri irregularitatem; Hoc tamen ita generaliter, dictum falsum est, vt ex dictis constat; In materia verò de casu proposito; hac dicenda sunt ex communi DD. sententia.

Primum est, Simoniaco in ordine etiam minore, vel beneficio, incurrit ipso iure excommunicationem; Extrauag. 2. de Simonia. Nauar. in Manual. cap. 23. numer. 1. 1. vers. Tertio dico, & ca. 25. num. 68. versio. *Secundo*, cap. 27. nu. 106. vers. vigesima prima. Vnde si celebraverit ante obtentam absolutionem excommunicationis, irregularis erit violando Censuram Ecclesiasticam. Et hoc, quod diximus procedit primo, in simoniaco quantumuis occulto, dummodo non sit mentalis tantum, sed qui in actum quemcumque exteriorem prodierit. Procedit secundo, de simoniaco reali hoc est, quando simonia ex utraque parte est completa, ex dato nimirum temporali, & suscepto spirituali, vel annexo spirituali, in qua simonia locum habent poenae Extrauag. 2. de Simonia, secundum communem DD. sententiam, vt tradit Couar. in Regula peccatum, de reg. iur. lib. 6. par. 1. §. 8. num. 7. post Nauar. in Manual. cap. 23. num. 106. & cap. 27. num. 106. vers. vigesima prima, quod etiam praxis Curiae Romanae obseruat.

- 18 *Secundum est*, Excommunicationis poena procedit etiam contra eos, qui simoniam commiserunt in ingressu religionis quantumuis, simonia sit occulta, ad modum explicatum, vt colligitur ex extrauag. 1. de Simonia.

- 19 *Tertium est*, Quoad poenam suspensionis contra Simoniacos; In qua re certum est, Simoniacum in ordine, ipso iure suspensum esse, quantumuis occultus sit, vt patet ex Extrauag. 1. de Simonia, & cap. teperiuntur, cap. 1. q. 1. Innoc. & DD. in cap. Tanta, & Panorm. in cap. per tuas, 2. num. 5. de Simonia. Host. in Summa, tit. de Simonia, §. quae poena. Nauar. in Manual. c. 23. num. 1. 1. vers. Sexto. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. §. 1. num. 7. de homicid. Alphons. Vivald. tract. de suspens. num. 36. & Henriquez libro 14. cap. 5. §. 1. qui hoc intelligit de eo, qui sua culpa sic ordinem recepit, & ideo si talis ministret in ordine, erit irregularis. Sin autem bona fide ordinatus sit (dū pater pro filio in scio dedit pecuniam Episcopo, aut mediatori) non impeditur ab ordinem vsu, nec est irregularis, vt testatur Henriquez vbi supra, & libr. 14. capit. 6. §. 7. cum hic bona fide verum ordinem recipit.

Quartum est, Circa Simoniacum in beneficio, in qua re dissentiant DD. Nam S. Thom. 2. 2. quest. 100. art. 6. ad primum, & Caiet. ibi, & Sotus, lib. 9. de iustit. quest. 8. art. 1. & Panorm. in c. accusatum, num. 4. & in cap. infinuatum, nu. 1. de Simonia, Vivaldus vbi supra, num. 25. & 26. & alij docent, Simoniacum in beneficio, si publica sit Simonia, suspensum esse ipso iure, quoad se, & quoad alios; si verò secreta sit, suspensum esse ipso iure, quoad se, non quoad alios; vnde volunt in DD. siue Simonia publica sit, siue secreta, red dere hominem ipso iure suspensum. Alij verò vt Innocent. in cap. Tanta, de Simonia, & Nauar. in Manual. cap.

23. numer. 1. 1. versio. Tertio dico, dicunt non esse suspensum ipso iure, & per consequens peracta eius penitentia potest iuta conscientia ministrare absque periculo irregularitatis, quod probant, quia contraria sententia nullo iure veteri aut nouo probatur. Ceterum iuxta ea quae superius a nobis tradita sunt, dicendum est, si crimen Simoniae notorium sit, reddat Simoniacum irregularem, quia Simonia est crimen enorme, & depositione dignum, argum. cap. final. 1. quest. 7. & explicitè in cap. De hoc, de Simonia, & capit. cum super, de confessis, & late tradit Bernard. Diaz Pract. Crim. Canon. cap. 85. & sequitur ex Regula secunda nostra superius tradita; si verò sit occultus, non est irregularis post penitentiam, & absolutionem ab excommunicatione cum hoc in iure non sit expressum, & sequitur ex Regula nostra tertia; Sin verò ante dictam absolutionem celebrat, erit irregularis, quia celebrat in excommunicatione, & ideo irregularis erit violando Censuram Ecclesiasticam, & a solo Papa dispensatur. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. §. 1. num. 7. de ho. vbi alios refert.

- 20 *Tertius est*, De Concubinato; In qua re certum est, clericum concubinarium occultum non esse suspensum, & irregularem, vt omnes DD. inferius citandi tradunt, si verò Notorius sit, ita vt nulla possit tergiversatione celebrare, tunc quidem secundum eoldem communiter tradunt hunc post peractam penitentiam non esse irregularem, quia docent suspensum esse solum quousque penitentiam, ideoque post penitentiam celebrandam non effici irregularem. *Publici autem seu notorii concubinarij*, (vt tradit Leo Papa X. in Bulla de Concordatis inter Sedem Apostolicam, & Regem Franciae in Concilio Lateranensi, Bulla 11. 15. 16. Quarto decimo Kal. Ianuarij, & habetur in Bulla 110. Constitutione eiusdem in ordine XVI. quae incipit, *In eminenti*,) intelligendi sunt non solum ij, quorum concubinatus per sententiam, aut confessionem in iure factam, seu per rei euidentiam, quae nulla possit tergiversatione celebrari, notorius est, sed etiam qui mulierem de incontinentia sequebantur, & dissimulati tenent, & per se sum superiorem committunt, ipsam cum effectu non dimittunt, solum quiescunt, an irregularis sit, si ante penitentiam celebrat, in qua re Innocent. & Ioann. And. in cap. si celebrat, de Cleric. et communi, ministr. Cardin. in cap. vestra, de cohabit. Cler. & mulier. Nicol. Plovius, de Irreg. c. 41. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. §. 1. numer. 5. in fine, de homicid. docent non esse irregularem, cum id nullibi in iure sit expressum, consulti tamen Couarruias, vt talis petat à Papa dispensationem.

Alij verò docent, talem esse suspensum quoad se, & quoad alios, in qua tamen Episcopus ante celebrationem dispensare potest, sin autem ante penitentiam celebrat, irregularem esse a solo Papa dispensabilem, eo quod talis ipso iure suspensus sit, tam quoad se, quam quoad alios ante peractam penitentiam, ad quod citant c. peracta, d. 32. & c. si qui sunt, d. 81. Palud. 4. d. 27. q. 4. r. 1. & citat c. vestra, de cohabit. Cler. & mulier. vbi Panorm. numer. 7. probat ipso iure suspensum esse, ex d. cap. prater hoc, vbi dicitur text ex auctoritate Dei & Beati Petri inter dispensabilia, vt Missam non cantet, & c. additque non esse dispensabilem in hac re, *Suspendo te ab officio, & c.*, ut supra, & c. tibi officium, sed per prima verba intelligitur suspensio, adeo quod celebrans efficitur irregularis, vt probatur ex c. q. de sent. & re iud. lib. 5. & c. 1. de sent. ex com. lib. 4. q. 2. per ista secunda verba, quia vbi refert quid per equipollentiam fiat, licet ex quadam de testi, & c. facit lex, non potest de leg. Idem docent Aluar. Pelagius de planctu Eccles. fol. 27. col. 4. Villadiego de Irreg. cap. de suspensione, column. 9. Summa Confess. lib. 3. tit. 29. q. 3. S. Anton. 3. par. in 2. de suspens. cap. 3. Syluest. verb. Concubinarus, q. 4. Ioan. Bernard. Diaz in Prac. Crim. Canon. c. 73. Archid. in cap. si sent. & re iudic. lib. 6. Henricus in cap. si celebrat, de cler. et com. ministr. col. penult. & Nau. in Man. c. 25. nu. 76. vers. Decimo quinto. Simon. Maiol. lib. 5. cap. 37. num. 2.

Alij Tertio docent, quod quicquid sit de veritate huius rei, sicut an Clericus concubinarus notorie, suspensus erat iure antiquo, nec ne, (quod suspensio intelligenda erat de officio, & beneficio) nunc tamen nec suspensio illa

de Canonibus illi in usu sunt, sed per contrariam consuetudinem abrogati sunt, ita ut tales nisi post mentionem, & iudicis sententiam seu suspensionem, virtute illorum Canonum ex celebratione irregulares non sint, sic Franciscus à Victoria in Summa, de Sacram. Eucharistia, q. 93. Adrian. Papa VI. in 4. in materia de Eucharistia, dub. per. 8. *inter questio.* Michael de Palatio, in 4. d. 5. & 6. disput. 3. Dominicus Sot. in 4. d. 1. q. 5. art. 6. in resp. inf. ad 2. Cocl. 1. *per.* In contrarium, & d. 13. q. 1. art. 9. Barthol. Medina in Summa in stru. Sacerdotum, lib. 1. cap. 11. §. 8. Greg. de Valent. to. 4. disp. 3. q. 5. punc. 3. paulo ante finem. Franciscus Sarez, in 3. parte in tract. de Sacram. disputat. 18. sect. 1. Henriquez in Summa, lib. 9. de Sacrificio Missae, c. 25. §. 12. Cosm. Philarch. de off. Sacerd. par. 1. lib. 3. c. 9. & lib. 4. cap. 15. in fine. Ioseph. Anglin Floribus 4. Sent. q. 7. de Ministro Eucharistia, Difficultate 5. Thom. Zerula Episcopus Mino rensis in sua praxi Episcopalis, p. 1. in verbo, concubinarus. Tolet. lib. 1. in str. Sacerd. c. 15. vers. *Nota tertio*, qui omnes docent, tales non esse ipso facto suspensos, & Canones antiqui in usu amplius non esse, & nos latius in lib. 3. de Sacramentis in communi, c. 8. art. 7. ad 2. & lib. 4. de censura suspensionis, c. 15. nu. 24. explicauimus. Id quod Conc. Trid. Sess. 5. de refor. c. 14. satis aperte declarat, dū renouando penas ab antiquis Canonibus contra huiusmodi concubinaros institutas, statuit, [Vt si a superioribus moniti, non respiciant, tertia parte fructuum, obventionū, ac proventuum, beneficiorum, & pensum ipso facto privati sint; Et si in delicto eodem perseverantes, secundae monitioni non paruerint, tunc à beneficijs, & officijs suspendantur, quod si nec adhuc se emendauerint, excommunicatio nisi gladio plectantur. Clerici vero beneficia Ecclesiastica, aut pensiones non habentes iuxta delicti perseverantia, & qualitatem, suspensione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda puniantur. Episcopi vero si à synodo Provinciali ad moniti se non emendauerint, ipso facto sint suspensi.] Hactenus Concilium. Quibus omnibus addo ex Cosmo Philarcho locis allatis, quod licet suspensio ipso iure ab eis incurrenda in usu amplius non sit, & consequenter celebrationes non efficiuntur irregulares ob contemptū Ecclesiasticæ censuræ, quæ est reseruata Papæ, nihilominus tamen concubinarij notorij irregulares vere sunt, ratione enormitatis, & notorietatis delicti; sed celebrantes, non efficiuntur noua ratione irregulares, & hæc sententia, vt communior, ita & verior est, & colligitur ex Regula secunda à nobis tradita.

21. *Quarta est* De crimine Sodomie, In qua re Couar. in Clem. si furiosus, p. 1. §. 1. num. 6. de homic. vult Sodomitam, quamuis occultum, etiam peracta penitentia suspensionem esse ab executione ordinum, & ideo interim celebrantem irregulare esse ea irregularitate, quæ à solo Papa fit delictibus, & refert pro hoc Anton. in c. Nisi cum pridem, §. de renunciat. & in c. vlt. de temp. ordin. & Hostiens. & Ioan. Andr. ibi, & Marian. Soc. in c. ad audientiam, nu. 27. de homic. Ratio eius est: quia est crimē grauissimum, iuxta ea quæ tradit S. Tho. 2. 2. q. 154. art. 11. Ceterum dicendum est, quod licet Sodomie crimen enormissimum sit, vt habetur in c. adulterij, 32. q. 7. exinde tamē dummodo sit occultum, non contrahitur irregularitas, aut depositio, vt probatur ex Regulis 2. & 3. à nobis traditis, & expressè tradunt Nauar. in Man. c. 27. nu. 249. Cosmus Philarchus, lib. 4. c. 15. & Greg. de Valentia, o. 4. disp. 7. q. 19. punc. 3. §. in fine. Et quia grauius delictum est hæresis mentalis; licet grauissimum delictum est odium Dei, & tamen hæc delicta nullam inducunt irregularitatem, nec depositionem. Præterea irregularitas non contrahitur nisi sit in iure expressa; huius autem criminis non reperitur talis pena in iure. Et denique, quia cum satis frequens sit hoc vitium, nemo tamen petit dispensationem illius, vt tradit Nauar. in Manual. cap. 27. num. 249. qui alios refert, & Henriquez lib. 1. c. 5. §. 1. secus autem, si esset Notorium, tunc enim irregularitatem constitueret, vt patet ex Regula nostra secunda & docet Henriquez vbi supra.

22. *Notandum* autem est, Pium V. anno 1568. edidisse Bullam contra Clericos Sodomie crimen exercentes, quæ legitur apud Nauar. in Man. cap. 27. num. 249. & 250. &

Maiol. lib. 5. c. 43. in qua Bulla habetur. [omnes & quosconque Presbyteros, & alios Clericos seculares, & Regulares, cuiuscunque gradus, & dignitatis, prædictū crimen exercentes, penam præuilegio Clericali, & omni officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico præsentis Canonis auctoritate priuamus; Ita quod per Iudicem Ecclesiasticum de gradu potestati seculari statim tradantur.] In cuius Bullæ explanationem hæc breuiter annotanda sunt;

Primo, eam non intelligi de laicis, vt ex contextu illius manifestum est.

Secundo, intelligitur solum de exercente crimen illud, hoc est, qui quasi ex usu continuato id exercet, arg. eorum quæ tradit Panorm. in cap. 1. num. 38. de iudic. qui locus male citatur à Nauar. vbi supra, in num. 24. vnde, non sufficit quod semel, aut bis, aut ter in prædictum crimen incidat, sed, vt cum usu quodam continuato hoc crimen committat, ex Nau. & Henriquez vbi supra, quæ autem dicitur sit exercere huiusmodi crimen, arbitrio boni & prudentis viri relinquitur, argum. l. 1. ff. de iure deliberandi.

Tertio, intelligitur de coitu, siue cum masculo, siue cum femina, extra vas naturale; quia hoc crimen siue cum masculo, siue cum femina ex communi DD. sententia dicitur Sodomia; requiritur tamen vt copulam Sodomiticam consummet; Non dicitur autem aliquis consummare copulam nisi semen emittat, arg. capit. extraordinaria, 35. q. 2. & cap. fin. de sponsal. & Nauar. in Manual. cap. 27. nu. 250. vers. Quinto.

24. *Dubium* autem est. An pœna huius Bullæ incurrantur ipso facto in foro conscientie ante vllam sententiam latam in Iudicio? Nauar. in Manual. cap. 27. num. 250. vers. Quarto, & vers. Quinto, dubius est, & potius in hoc inclinat, quod incurrat in foro conscientie, quæ sententia ad modum dura & rigorosa est; vnde mihi probabilior videtur opinio Henriquez lib. 1. 4. cap. 5. §. 1. in annot. litera F. non incurri in foro conscientie ante sententiam nouam Iudicis; Nisi quod notandum sit si crimen hoc fuerit Notorium, vno ex illis tribus modis prædictis, aut fuerit infamia notatum, tunc inducit irregularitatem ipso iure ante vllam sententiam Iudicis, non quidem propter Bullam præfatam, sed ex iure communi; Quia hoc crimen cum sit depositio dignum, statim atque Notorium est irregularitatem inducit. Deinde cum omnis infamij, vt diximus, sit ipso iure irregularis, & hoc crimen admodum nefandum & infamè sit, eo ipso quod infamia est illius apud multos & graues viros, inducit irregularitatem, sicut reliqua crimina infamij, & hæc de causa dubius fuit Nauar. in hac re; sicut etiam est Cosmus Philarchus, lib. 4. cap. 15. quandoquidem negari non potest Sodomitam Clericum fieri irregularem in foro conscientie ante sententiam Iudicis, si notorius aut infamia notatus fuerit: Et quod de irregularitatis pœna diximus, procedit etiam in alijs pœnis, siquidem priuatio beneficij etiam nouam Iudicis sententiam requirit. De qua re legendus est Nauar. vbi supra qui dubitat, sit ne prædicta Pij V. Bulla recepta in foro conscientie, & in partem negatiuam inclinat videtur.

25. *Præter* has irregularitates ex delictis præfatis proueniētes, reperuntur nonnullæ aliæ ex delictis alijs venientes, vt si quis Religiosus gratia audiendi Leges aut physicam hoc est, artem Medicam, Monasterium exierit, nisi infra duos menses redierit; nonnulli irregularem illum esse docent, vt Angelica, verbo, Irregularitas, num. 56. Syluest. verbo eod. quæst. 22. Sotus, 4. distin. 25. quæst. 1. art. 3. post Conclus. 4. §. Ex his igitur, versicul. Tertium, Maiol. lib. 3. cap. 5. num. 8. & Toletus lib. 1. capit. 28. qui id colligunt ex capit. final. Ne Clerici vel Monachi. Eodem modo, si quis Archidiaconus, Decanus, Plebanus, Præpositus, Cantor, aut alius Clericus Personatum gerens, & habens, necnon & quicumque Presbyter, si Leges, vel Physicam, hoc est, artem Medicam audierit, nisi intra duos menses destiterit, irregularem esse putant ob d. capit. final. Ne Clerici, vel Monachi. At certè in d. capitul. final. habetur, solum, quod tales ipso facto sint excommunicati, vt colligitur ex capitul. Non magnopere, & ibi glos. final. & dict. capitul. final. Ne Clerici vel Monachi, vt

rectè Henriquez lib. 14. cap. 4. §. 6. annotauit. Et quod ibi dicitur, *Totius ſpem promotionis amittant*, intelligi poteſt de promotione ad dignitates Religionis, vt notat glo. fin. & faciunt verba præcedentia, vbi dicitur, *Quod reuerſi in Choro, Capitulo, Menſa, & ceteris, ultimi fratrum exiſtant.*

26 Quoad diſpenſationem vero in his irregularitatibus, Dicendum eſt, quod in irregularitatibus ex delicto notorio, & deſiſtione digno prouenientibus, ſi delictum illud ſit Adulterium, vel quodcunque aliud minus Adulterio, tunc quidem Episcopus diſpenſare poterit dummodo quis ante diſpenſationem obtentam non celebrauerit, quia ſi celebrauerit, tunc Papa ſolus diſpenſare poteſt, & non Episcopus; ſi autem delictum illud grauius adulterio fuerit, tunc ſolus Papa diſpenſat, etiam ſi quis ante obtentam diſpenſationem non celebrauerit, vt notat Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 2. & cap. 2. §. 4. poſt Martin. Ledefin. 2. 4. qua. 26. artic. 2. de Irreg. pag. 367. col. 1. Maiol. lib. 5. ca. 51. nu. 4. Greg. de Valentia tom. 4. diſp. 7. q. 19. Puncto 3. §. 5. in fine. Coſmus Philiarthus li. 4. c. 15. & Toletus. li. 1. Inſtruc. Sacerd. cap. 28.

Quibus modis tollatur Irregularitas. Cap. XIII.

S Y M M A R I V M.

- 1 Irregularitas quot, & quibus modis tolli poſſit.
- 2 Baptiſmus, quamnam irregularitatem tollere poſſit.
- 3 Bigamia irregularitatem baptiſmus non tollit, ſicut nec eam, quæ ex defectu Natalium naſcitur.
- 4 Religionis profeſſio irregularitatem tollit.
- 5 Religionis ingreſſu quid iure communi intelligatur.
- 6 Nouitius religionis priuilegijs gaudet, quamuis illius membrum non ſit.
- 7 Votum ſimplex in ſocietate Ieſu religioſum verè conſtituit.
- 8 Religionis profeſſio non omnem tollit irregularitatem.
- 9 Religionis profeſſio quamnam irregularitatem tollit.
- 10 Religionis profeſſio habilem ad dignitates non conſtituit.
- 11 Irregularitas quæcunque diſpenſatione tolli poteſt.
- 12 Delictum occultum quodnam cenſendum.
- 13 Delictum Notorium vt dicatur, quid requiratur.
- 14 Prælati Regulares qualiter cum ſibi ſubditis in irregularitatibus diſpenſare poſſint.
- 15 Prælati Regulares in bigamia, & homicidij voluntarij irregularitatibus cum ſibi ſubditis diſpenſare nequeunt.

8 **H**æcenus qua ratione irregularitates incurritur oſenſum eſt, nunc quibus modis tollantur, exponendum erit. Et quidem communiter docent Angelica, verbo, Irregularitas, 2. Sylu. verbo eod. q. 18. Tabiena, verbo eod. §. Maiol. lib. 5. c. 51. Iacobus de Graſſ. lib. 4. c. 27. nu. 72. Toletus lib. 1. c. 31. & Henriquez lib. 14. ca. 17. tribus modis tolluntur, per Baptiſmum, per Religionis ingreſſum & per Diſpenſationem.

2 Per baptiſmum quidem tollitur omnis irregularitas, quæ ex proprio delicto contrahitur; Item, quæ contrahitur ex infamia proueniente ex proprio facto, ſeu delicto, quia baptiſmus omnia delicta tollit, & quæ ex delicto conſequuntur, Sylu. verbo, Baptiſmus, 6. qua. 2. Tabiena, verbo, Baptiſmus, 8. §. octauo, & Henriquez lib. 14. c. 17. §. 3. poſt glo. in c. Deinde. in verbo, inter peccata, diſ. 26. Tollit etiam non ſolum irregularitatem, quæ procedit ex homicidio voluntario culpabili, aut mutilatione prius facta, vt omnes DD. fatentur, ſed eam etiam, quæ procedit ex homicidio iuſto, & licito, quale facit Iudex, aut Miles in bello iuſto, ex Angel. verb. irregul. 2. in princip. Sylu. verbo, Baptiſmus, 6. q.

1. & verbo, Homicidium, r. qu. 8. verſ. primum, & verbo Irregularitas, qua. 28. verſ. primo, Tabiena, verbo, Irregularitas, 5. in princip. Maiol. li. 5. c. 51. nu. 11. & Henriquez lib. 14. ca. 17. §. 2. & la tius ſuo loco demonſtrauimus, quorum ratio eſt; Non quia hæc irregularitas contrahitur ex delicto, tollitur per baptiſmum, cum in hoc caſu nullum nem irregularitatem ex homicidio quocunque contractam aut ſaltem non imponunt irregularitatem homicidis, niſi poſt baptiſmum occidentibus. quicquid glo. in c. ſi quiduidam. in verbo, poſt baptiſmum, diſt. 50. & aliqui pauca contradicant. Sunt tamen multi caſus irregularitatum, quos baptiſmus non tollit; Non enim auferit irregularitatem ex bigamia prouenientem, nec eam, quæ ex defectu natalium naſcitur; vnde, tam bigami, quam illegitimi, etiam baptizati irregulares manent. Sed neque eas irregularitates auferit, quæ ex defectu, aut vitio corporis procedunt, ſi tales ſint, vt inhabiles efficiant ad miniſtrandum, vel ſuperſit grauis deformitas, vt patet in cæco, muto, ſurdo, & ſimilibus.

4 Secundo tollunt irregularitates Religionis ingreſſu, & profeſſione, vt præſati auctores, vbi ſuprà, tradunt, & expreſſum eſt in Authent. De Monach. in princip. collat. 1. Circa quam materiam, notandum eſt, iure communi & antiquo, per ingreſſum Religionis intelligi profeſſionem factam in aliqua Religionis approbata: Siquidem iure communi & antiquo ingreſſus Religionis dicitur profeſſio ſus Religionis approbata, eo quod per profeſſionem Religionis in corpus Religionis admittitur, & illius membrum efficitur: Nouitius autem quamuis Religionis priuilegijs gaudeat in multis, non tamen in Corpus Religionis admittitur eſt, tanquam membrum illius, donec profeſſionem emiſerit. Quibus hoc vnum addo, quod ſpeciale eſt in Societate Ieſu, in qua, cum per tria vota ſimplicia facta poſt biennium probationis, iuxta ipſius Societatis conſtitutiones, verè & propriè quis Religioſus efficiatur, etiam per ea tollitur irregularitas, non quidem iure communi, & antiquo, ſed iure nouo, quo ſic vouentes verè & propriè Religioſi ſunt, vt patet ex peculiari Conſtitutione Gregorij Decimi Tertij, quæ eſt 102. euſdem in ordine, incip. *Ascendente Domino* §. *Et quamuis*, edita anno 1584. octauo Kalend. Iunij. In qua hoc ipſum de ijs qui in ſocietate tria illa vota ſimplicia poſt Nouitiatum emiſerunt, declarauit, probauit, & definiuit, conſutatis etiam locutionibus, quæ contra obijci poſſent, ac pœna excommunicationis lata ſententia, necnon inhabilitatis ad quæſus officia, & beneficia ſecularia, & quorumuis ordinum Regularia, eo ipſo abſque alia declaratione incurrenda, in dicta ijs qui contradicant; Inſuper reſeruata ipſi Sedi Apoſtolicæ abſolutione ab huiusmodi, vt latus in dicta conſtitutione habetur.

8 **D**ubium autem eſt, An per ingreſſum Religionis tollatur omnis irregularitas? In qua re Nonnulli putant tolli omnem irregularitatem, quia in Authent. cit. dicitur, omnem irregularitatem tolli per ingreſſum Religionis. Alij, vt glo. in cap. 2. de apoſt. in verbo, Religionis, ait non tolli omnem irregularitatem, ſed eam ſolum, quæ non prouenit ex proprio delicto, vt in cap. 1. de fil. preſb. ait, vt prouenerit poſſit ad ordines ſine diſpenſatione, ſed non ad dignitatem, vel Prælationem ſine diſpenſatione, cap. in de filijs preſb. & fauet Hoſt. in ca. 2. de Apoſt. & expreſſe Thomas Zerula, par. 2. Praxis Episcop. verbo, irregularitas, Notab. Vndecimo. Quidam vt glo. Bern. in cap. 2. de Apoſt. dicunt nullam tolli, ſed ſolum eſſe cauſam, vt ſcilicet diſpenſationem obtineant. Verior autem & communior in hac re opinio eſt, ſolum illam irregularitatem poſt profeſſionem Religionis approbatam tolli, quæ in iure expreſſa eſt, ſic Panorm. in c. 2. num. 6. de apoſt. Angelicis verbo, Irregularitas, 2. num. 1. Sylu. verbo, Irregularitas, q. 28. verſ. Secundo. Maiol. lib. 5. ca. 51. nu. 11. & Henriquez lib. 14. cap. 17. §. 2. In ceteris autem quæ in iure non exprimentur, facilius tantum diſpenſatio per Religionis profeſſionem habetur.

9 **Q**uod ſi queratur, quamnam irregularitas ſit in iure expreſſa, quæ tollitur per Religionis ingreſſum; Reſponſum eſt, tolli